

RAADSVOORSTEL

Onderwerp	: Ontwerpbegroting 2027 (incl. meerjarenraming 2028-2030) en jaarverslag 2025 GR hûs en hiem
Portefeuillehouder	: Marcel van Opzeeland

Beetsterzwaag, 21-04-2026

Voorstel

1. Geen zienswijze in te dienen op de ontwerpbegroting 2027 (incl. meerjarenraming 2028-2030) gemeenschappelijke regeling hûs en hiem.
2. Het jaarverslag 2025 van de GR hûs en hiem voor kennisgeving aan te nemen.

Inleiding

GR hûs en hiem is een samenwerkingsverband van de Friese gemeenten en geeft advies over omgevingskwaliteit, welstand en monumentenzorg. De gemeenschappelijke regeling biedt de gemeenteraad de mogelijkheid een zienswijze in te dienen op de ontwerpbegroting 2027. Als bijlage is de ontwerpbegroting voor 2027 bijgevoegd.

Het jaarverslag 2025 wordt ter kennisgeving aangeboden. Hierover hoeft de raad geen besluit te nemen. Het Algemeen Bestuur hûs en hiem stelt te zijner tijd zowel de begroting als het jaarverslag vast.

Beoogd effect en/of resultaat

De raad in de gelegenheid te stellen om een zienswijze in te dienen ten aanzien van de ontwerpbegroting 2027 (incl. meerjarenraming 2028-2030) gemeenschappelijke regeling hûs en hiem.

Argumenten

1.1. De ontwerpbegroting 2027 en meerjarenraming 2028-2030 geven geen aanleiding tot het indienen van een zienswijze.

De begroting voor 2027 is opgesteld vanuit de verwachting dat de adviespraktijk in het kalenderjaar 2027 (nog) niet noemenswaardig zal wijzigen. Ook de meerjarenraming 2028-2030 in deze begroting gaat uit van de voortzetting van de huidige adviespraktijk. Hoewel er momenteel verkenningen lopen naar de toekomst van de organisatie, is de uitkomst en zijn de financiële effecten daarvan nog te onzeker om nu al in de cijfers te verwerken.

De begroting 2027 van de Gemeenschappelijke Regeling hûs en hiem is opgesteld conform het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV). In de ontwerpbegroting 2027 zijn alle kosten gedekt, conform artikel 34 lid 2 van de GR. Ook voor de meerjarenraming is dat het geval. De ontwerpbegroting 2027 en de meerjarenraming geven naar onze mening geen aanleiding tot het indienen van een zienswijze.

1.2. De tarieven voor advisering blijven gelijk.

Voor 2027 wordt door het Dagelijks Bestuur voorgesteld om, mede gelet op de omvang van het eigen vermogen, de tarieven gelijk te houden aan het niveau van 1 januari 2026. De begroting voor 2027 is op basis van dit voorstel opgesteld en uitgewerkt.

2.1. Het jaarverslag 2025 laat een reëel beeld zien van kosten en baten.

Het jaarverslag laat een batig saldo zien van €108.462,-. Van dit batig saldo wordt € 4.000, - toegevoegd aan de reserves ten behoeve van onderhoud van het pand. Uit die reserve wordt vervolgens € 15.000, - onttrokken (voor kelderonderhoud). Er resteert dan € 119.462, - dat wordt toegevoegd aan de algemene

reserve. De accountant heeft een goedkeurende controleverklaring afgegeven over de jaarrekening 2025.

Kanttekeningen

1.1 *Op het moment van opstellen van deze begroting en de meerjarenraming wordt er gewerkt aan een toekomstbeeld voor de organisatie van hûs en hiem.*

Samen met de Provincie Fryslân, de Vereniging Friese Gemeenten en De Friese Aanpak wordt verkend hoe de kwaliteitscultuur in Fryslân verder kan worden versterkt. Eén van de aanbevelingen is de ontwikkeling van een breed kennis- en adviescentrum voor omgevingskwaliteit in de provincie. Deze verkenning bevindt zich momenteel in een onderzoeksfase onder leiding van twee kwartiermakers en een kernteam. De mogelijke uitkomst en organisatorische en financiële consequenties hiervan zijn op dit moment nog onvoldoende concreet om in de ontwerpbegroting en meerjarenbegroting te kunnen verwerken. Ontwikkelingen zullen daarom nauwgezet worden gevolgd en, indien nodig, op een later moment worden vertaald naar beleid en financiële kaders. Via de kwartaalrapportages kunnen wij de daadwerkelijke voortgang volgen.

Voor 2027 zijn alle kosten in elk geval gedekt door het voortbestaan van de Gemeenschappelijke Regeling (conform artikel 34 lid 2 van de GR).

1.2 *Er wordt gewerkt aan een nieuwe nota omgevingskwaliteit.*

In OWO-verband wordt samengewerkt aan nieuw gemeentelijk beleid omgevingskwaliteit. Het gaat hier om inhoudelijke beleidsontwikkeling. Een koersdocument hiervoor is opgesteld. Een formele opdracht voor het opstellen van de beleidsnota door een externe deskundige partij wordt voorbereid. We verwachten dat de nieuwe nota omgevingskwaliteit Opsterland in 2027 kan worden afgerond. Het is nog onduidelijk of de nieuwe nota de adviespraktijk veel zal wijzigen. Wel is de verwachting dat hûs en hiem komende jaren vaker wordt betrokken bij ontwerpgesprekken en omgevingstafels voor grotere bouwplannen.

Gelet ook op de organisatorische verkenning (zie 1.1.) is het moeilijk te voorspellen hoe de financiële situatie bij de GR hûs en hiem zich daadwerkelijk ontwikkelt de komende jaren. Het is daarom passend om voor nu de bestaande adviespraktijk als uitgangspunt voor de begroting van 2027 aan te houden. Via de kwartaalrapportages kunnen wij de daadwerkelijke voortgang volgen.

1.3 *De gewenste omvang van het eigen vermogen van € 900.000 wordt licht overschreden.*

De gewenste omvang van het eigen vermogen, zoals vastgesteld door het Algemeen Bestuur op 30-11-2018, bedraagt € 900.000, inclusief de waarde van het bedrijfspand. Voor 2027 wordt dit licht overschreden. Het Dagelijks Bestuur stelt voor om dit vermogen momenteel ongemoeid te laten. Gezien de relatief beperkte afwijking en de huidige onzekerheden over de toekomstige rol van hûs en hiem, is het belangrijk om eerst de uitkomsten van het lopende verkenning af te wachten. Pas wanneer de toekomstige taken en de daarmee gemoeide financiële risico's helder zijn, kan een weloverwogen besluit worden genomen over de omvang van de algemene reserve.

Middelen

De kosten die hûs en hiem bij de gemeente in rekening brengt, worden via de leges naar de aanvrager van een omgevingsvergunning/vooroverleg doorberekend. Uitgangspunt is dat de lasten en baten in evenwicht zijn.

Participatie

De GR stelt de raad in de gelegenheid om een zienswijze in te dienen ten aanzien van de ontwerpbegroting 2027 (incl. meerjarenraming 2028-2030) gemeenschappelijke regeling hûs en hiem. Op die manier kan de raad haar invloed uitoefenen op de financiën van de GR.

SDG's

11. Duurzame steden en gemeenschappen

17. Partnerschap om de doelen te bereiken

Evaluatie

N.v.t.

Bijlagen

Bijlage	Documentnummer	Soort bijlage en omschrijving
1	0086673833	Oplegnotitie bij ontwerpbegroting 2027 en (concept) jaarverslag 2025 incl. jaarrekening 2025
2	0086673834	Ontwerpbegroting 2027 (incl. meerjarenraming 2028-2030)
3	0086673835	(Concept) Jaarverslag 2025 incl. jaarrekening 2025
4	0086673019	Brief terugkoppeling raadsbesluit m.b.t. zienswijze ontwerpbegroting 2027 hûs en hiem

Burgemeester en wethouders van gemeente Opsterland,

de gemeentesecretaris,

de burgemeester,

Sandra van 't Hooge

Andries Bouwman

Team	: Wonen en Werken
Behandelend ambtenaar	: J.D. Haagsma
Telefoonnummer	: (0512) 386 222
E-mailadres	: jacobdirk.haagsma@opsterland.nl
